

Mišljenje Odbora regija – Zelena knjiga o europskoj strategiji za plastični otpad u okolišu

(2013/C 356/06)

ODBOR REGIJA

- poziva Europsku komisiju da do 2020. godine usvoji zabranu odlaganja plastičnog i visokozapaljivog otpada i uvede specifične i ambiciozne ciljeve sprečavanja, pripremanja za ponovnu uporabu i recikliranja plastičnog otpada koji se moraju uskladiti u svim relevantnim direktivama i koji odražavaju ekološko vrednovanje materijala; prijelazni ciljevi i razdoblja mogli bi se predvidjeti i o njima bi se moglo pregovarati s državama članicama;
- od Europske komisije traži da razmotri financiranje budućih infrastruktura koje učinkovito recikliraju plastiku i da prekine financiranje odlaganja i spaljivanja; sredstva EU-a trebalo bi dodjeljivati samo objektima za energijsku uporabu koji čine dio povezane strategije za upravljanje otpadom koja uključuje infrastrukturu dovoljnu za početne faze hijerarhije gospodarenja otpadom;
- poziva na potpunu provedbu načela „zagađivač plaća” i Europsku komisiju poziva da prouči najbolje načine za primjenu načela proširene odgovornosti proizvođača u EU-u. Na razini EU-a bi za neke plastične proizvode i proizvode koji sadrže plastiku trebalo uvesti plaćanje pologa i sustave povrata. Primjenu načela „plati koliko baciš” za velike komade otpada regionalne i lokalne vlasti trebale bi poticati određivanjem načina prikupljanja otpada. Uz davanje poticaja za ponovnu upotrebu proizvoda, trebalo bi razmotriti i zabranu besplatnog dijeljenja plastičnih vrećica;
- smatra da je pri dizajniranju važno upotrijebiti ograničeni broj pojedinačnih vrsta plastike i ne kombinirati ih s drugim materijalima te na ambalaži i proizvodu jasno navesti o kojoj se vrsti plastike radi kako bi se olakšala ponovna upotreba i reciklaža; zagovara obvezatan minimum recikliranog sadržaja u budućim proizvodima;
- poziva na sklapanje međunarodnog sporazuma o zabrani uporabe razgradivih plastičnih mikrokuglica u kozmetičke svrhe i drugih proizvoda za osobnu upotrebu kako bi se spriječilo da ovaj relativno novi izvor onečišćenja uđe u prehrambeni lanac; vjeruje da postoji dovoljno dokaza za poziv na zabranu okso-razgradive plastike dok daljnja istraživanja ne ustanove njezinu dodatnu vrijednost.

Izvjestitelj	gđa Linda GILLHAM, članica gradskog vijeća Runnymede, (UK/EA)
Referentni dokument	Zelena knjiga o europskoj strategiji za plastični otpad u okolišu COM(2013) 123 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

ODBOR REGIJA

1. pozdravlja Zelenu knjigu za plastični otpad u okolišu. Optimalno gospodarenje otpadom jedan je od najvećih izazova s kojima se lokalne i regionalne vlasti danas susreću dok, stvaranjem i financiranjem infrastrukture za obradu i odlaganje otpada, rade na smanjenju ekološkog utjecaja povećane proizvodnje otpada na okoliš i očuvanju prirodnih resursa;

2. međutim, ističe da sprečavanje stvaranja otpada još uvijek mora imati najviši prioritet. Uz optimizaciju upravljanja otpadom, najveći izazov jest sveobuhvatno i ambiciozno sprečavanje stvaranja otpada;

3. u tom kontekstu poziva na potpunu provedbu načela „zagađivač plaća” budući da se radi o jednoj od najučinkovitijih metoda sprečavanja stvaranja otpada koja bi lokalnim i regionalnim vlastima mogla pomoći da postignu svoje ciljeve vezane uz otpad, istovremeno ograničavajući njihov financijski i organizacijski teret;

4. priznaje da je sudjelovanje kućanstava ključno za povećanje ciljeva sprečavanja, sakupljanja i recikliranja. Građani od lokalnih i regionalnih vlasti mogu dobiti informacije i mogućnosti pomoću kojih će prilagoditi svoje potrošačke navike te poboljšati raspon i kvalitetu sakupljenog materijala. To ovisi o riješenosti da se plastični otpad prihvati kao potencijalno vrijedan resurs;

5. ističe da se plastični otpad ne nakuplja samo u kućanstvima: trebalo bi puno više pažnje usmjeriti na industriju (npr. automobilsku), građevinsku industriju i druge komercijalne sektore budući da se tamo koristi mnogo plastike;

6. priznaje da među državama članicama postoje razlike u gospodarenju otpadom. Iz više razloga, uključujući i protivljenje

javnosti, u mnogim državama članicama sporo se ulaže u objekte za gospodarenje otpadom i dugo čeka na isporuku infrastrukture;

7. izražava žaljenje zbog nedostatka ili sporosti strateškog planiranja tijekom svih faza lanca gospodarenja otpadom: mjera za sprečavanje, mjera pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje, sustava za sakupljanje, postrojenja za obradu otpada, tržišnih inicijativa. Sigurna tržišta razvit će se samo ako ima dovoljno recikliranog plastičnog materijala;

8. poziva Europsku komisiju da osigura potpunu provedbu i primjenu postojećeg zakonodavstva EU-a o zaštiti okoliša u svih 28 država članica. Smatra da trenutno nema dovoljno sredstava za provedbu i kontrolu;

9. pozdravlja namjeru da se 2014. godine revidira Direktiva o odlagalištima otpada. Smatra da bi to trebalo dovesti do zabrane odlagališta plastičnog i visokozapaljivog otpada do 2020. godine. Odbor regija uviđa da su industriji za gospodarenje otpadom i lokalnim i regionalnim vlastima potrebni vrijeme, ulaganje i sigurnost kako bi mogle osigurati sredstva odgovarajućim infrastrukturama za sakupljanje, sortiranje, recikliranje i učinkovitu završnu obradu. Iako državama članicama koje zaostaju možda treba uvodno razdoblje za postupno uvođenje zabrane, svim plastičnim otpadom mora se gospodariti kao resursom kao što je predviđeno u Planu za Europu učinkovitih resursa (Roadmap to a Resource-Efficient Europe) kako bi se postigli ciljevi za 2020. godinu;

10. priznaje da, iako sedam država članica već odlaže manje od 10 % otpada na odlagališta, jedanaest ih još uvijek odlaže više od 60 %. Pri gospodarenju otpadom treba prepoznati specifičnu vrijednost plastike i uspostaviti bolje i učinkovitije sustave za sakupljanje radi smanjivanja kontaminacije;

11. poziva Europsku komisiju da u budućim revizijama usvoji objedinjeni pristup svoj plastici uključujući električni i elektronički otpad, otpadna vozila i ambalažu. Ciljevi Okvirne direktive o otpadu preniski su i ne odnose se izričito na plastični otpad;

12. insistira da bi novi ciljevi za plastiku trebali riješiti pitanje tonaže koja nije prikladna za mjerenje, naročito u slučaju vrlo lagane plastične folije. Ciljevi bi trebali odražavati utjecaj materijala na okoliš kako bi se povećala vrijednost plastike koja se obično zanemaruje u korist težih materijala za recikliranje;

13. primjećuje da su sve države članice usvojile „energiju iz otpada” kao legitimnu alternativu odlaganju preostalog otpada koji ostaje nakon ponovne upotrebe i recikliranja; u tom kontekstu ponavlja da bi sredstva EU-a trebala dodjeljivati samo objektima za energijsku uporabu koji predstavljaju dio povezane strategije za upravljanje otpadom koja uključuje infrastrukturu dovoljnu za početne faze hijerarhije otpada; Osim toga, smatra da je, budući da plastika predstavlja gorivo visoke kalorične vrijednosti, važno da se, na temelju kapaciteta za preradu, odrede specifični ciljevi recikliranja za svaku vrstu plastike kako bi se izbjeglo da potražnja za gorivom dovede do spaljivanja dragocjenih resursa;

14. smatra kako bi postojeće ciljeve trebalo bolje provoditi. Nadalje, uz preusmjeravanje s odlagališta, podržava uvođenje obvezujućih, specifičnih i ambicioznih, ali dostižnih, ciljeva za sprečavanje, pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje plastičnog otpada, jer se oni mogu točnije izmjeriti. Te ciljeve treba usklađivati u svim relevantnim direktivama. Prijelazni ciljevi i razdoblja mogu se predvidjeti i o njima se može pregovarati s državama članicama te lokalnim i regionalnim vlastima koje nisu postigle zadovoljavajući napredak u odnosu na ciljeve vezane uz otpad;

15. poziva da se ti ciljevi odrede u skladu s načelima proporcionalnosti, blizine i predostrožnosti;

16. smatra da će ove mjere povisiti položaj plastičnog otpada u hijerarhiji otpada i podržava zahtjev Europskog parlamenta da se do 2020. godine zabrane odlagališta svog otpada koji se može reciklirati i bio-otpada, ali upozorava da, ukoliko se recikliranje plastike u EU-u ne nastavi razvijati, postoji rizik od povećanja izvoza plastičnog otpada izvan Europe;

17. poziva na snažnije promicanje recikliranja plastike u svim fazama radi poticanja cirkularne ekonomije. Na samom početku dizajniranja proizvoda, trebalo bi u obzir uzeti ne samo recikliranje po isteku njihovog životnog ciklusa već i racionalizaciju polimera korištenih u proizvodnji, kao i upotrebu ograničenog broja pojedinačnih vrsta plastike koje se ne kombiniraju s drugim materijalima kako bi se olakšalo odvajanje otpadaka za recikliranje;

18. potiče Europsku komisiju da većim poticajima za prevenciju, pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i povećanje udjela reciklirane plastike u novoj robi potiče ekološku javnu nabavu;

19. traži od Europske komisije da razmotri financiranje buduće infrastrukture za učinkovito recikliranje plastike i prekine financiranje odlagališta i spaljivanja te da istovremeno podupre tržište reciklirane plastike i time otvori radna mjesta;

20. uviđa da recikliranje materijala Europskoj uniji omogućava samodostatnost na području sirovina i da bi, u skladu s hijerarhijom otpada, energijska uporaba trebala ostati kao dodatna opcija da bi se ostvario puni potencijal preusmjeravanja otpada i izbjeglo davanje prednosti energiji dobivenoj iz otpada, kako je preporučeno u Zelenoj knjizi;

21. čvrsto vjeruje da sustavi sakupljanja otpada po kućanstvima trebaju biti obvezni, ali i osmišljeni tako da potiču odvajanje i maksimalno povećavaju uporabu visokokvalitetnih materijala koji se mogu reciklirati. To je pitanje supsidijarnosti i, dok se u nekim državama članicama recikliranje kombiniranog suhog otpada pokazalo vrlo učinkovitim, valja imati na umu da se metode sakupljanja razlikuju između urbanih i ruralnih područja i različitih zemalja. Iako nije praktično primjenjivati istu politiku na sve, postoje razlozi za dobrovoljnu racionalizaciju i standardizaciju metoda sakupljanja;

22. ponovno ističe svoj stav da možda postoje mogućnosti za regionalne vlasti da surađuju na prekograničnom gospodarenju otpadom i čvorištima za obradu za slične vrste zgrada, tj. nebodere, kako bi se osiguralo učinkovito gospodarenje tokovima otpada i optimalna upotreba infrastrukture i sredstava dostupnih tom sektoru;

23. smatra da bi aktivnim podržavanjem tržišta reciklirane plastike trebalo promicati visokokvalitetno recikliranje i poticati upotrebu ekoloških materijala kako bi se smanjila količina plastičnog otpada u okolišu;

24. izražava žaljenje što se trenutna izvješća o ciljevima uporabe u sklopu Okvirne direktive o otpadu temelje na sakupljanju, a ne na stvarnom recikliranju ili energijskoj uporabi. Hitno je potrebno pojasniti definicije i pronaći jedinstvenu metodologiju izračuna uspješnosti recikliranja;

25. uviđa da je Europska komisija već uvela program podrške za deset država članica koje imaju slabije rezultate u provedbi politika o otpadu. Izražava žaljenje što je 18 država članica još uvijek daleko od postizanja usklađenosti s Okvirnom direktivom o otpadu;

26. smatra da je potreban niz mjera, jer nijedan instrument politike neće preusmjeriti otpad s odlagališta na recikliranje. Međutim, recikliranje nije uvijek održiva strategija kada je recikliranje plastike tehnički teško i nije uvijek ekonomski opravdano, čak i kada za to postoje najopravdaniji ekološki razlozi;

27. smatra da je EU u položaju da postane predvodnik u uklanjanju plastike s odlagališta te bi trebao podijeliti primjere najbolje prakse u gospodarenju otpadom na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. EU bi trebao promicati održive inicijative i osigurati da tvrtke za reciklažu otpad šalju samo u postrojenja za recikliranje u kojima važe isti propisi o zbrinjavanju kao i u postrojenjima EU-a. Posrednici nisu tvrtke za reciklažu i Odbor regija poziva na čvršći nadzor nad primjenom propisa o pošiljkama u europskim lukama;

28. U tom kontekstu ponovo izražava podršku stvaraju europske platforme za informiranje koja bi lokalnim i regionalnim vlastima omogućila da razmjenjuju informacije o sprečavanju otpada i upravljanju njime kako unutar EU-a, tako i izvan njega;

29. uviđa da je plastika namijenjena globalnoj upotrebi. Stoga će upotreba dobrih praksi u fazi dizajniranja za ponovnu upotrebu, popravak ili recikliranje vrijediti izvan granica EU-a i pomoći u sprečavanju da plastični predmeti postanu budući morski otpad;

30. primjećuje da se mnogo robe široke potrošnje, pogotovo električnih i elektroničkih uređaja, proizvodi izvan EU-a, a da se, zbog visokih troškova radne snage u EU-u, naknadno ponovno izvozi za demontažu, reciklažu ili odlaganje. Pridržavajući se načela blizine, Odbor regija preporučuje da se infrastruktura za recikliranje i ponovno korištenje razvije unutar okvira EU-a kako bi države članice učinkovito iskoristile postojeću infrastrukturu za gospodarenje otpadom u cijelom EU-u te kako bi se izbjegla nepotrebna dvostruka ulaganja. Na taj se način plastični otpad može zbrinjavati u susjednim zemljama, bez potrebe za izgradnjom više vrsta postrojenja za recikliranje u svakoj državi članici, dok se izgradnja određene infrastrukture za specijalno zbrinjavanje pojedinih vrsta otpada može planirati

na razini cijelog EU-a kako bi se izbjeglo dupliciranje. Odbor regija priznaje da treba uvesti i provoditi odgovarajuće prekogranične kontrole kretanja otpada;

31. smatra da će, iako dobrovoljno djelovanje može nadopuniti zakonodavstvo, neki propisi biti potrebni kako bi se osigurao učinkovit, uspješan, siguran i održiv okvir za gospodarenje otpadom. Međutim, Odbor regija smatra da bi, prije nego posegne za porezima i zabranama, Europska komisija trebala razmotriti mjere kojima bi potrošači i kućanstva bili informirani i kojima bi se utjecalo na njihovo ponašanje;

32. poziva Europsku komisiju da prouči najbolji način za primjenu proširene odgovornosti proizvođača i uvoznika u EU-u, naročito u odnosu na plastični otpad, jer njime isuviše često upravljaju lokalne i regionalne vlasti. Bolja primjena te odgovornosti trebala bi omogućiti da se na tržište plasiraju proizvodi koji stvaraju manje plastičnog otpada te plastičnog otpada koji se lakše reciklira. U EU-u bi za određene plastične proizvode i proizvode koji sadrže plastiku trebalo poticati plaćanje pologa i obvezu povrata predmeta na kraju njihovog životnog ciklusa kako bi se smanjilo veliko opterećenje lokalnih i regionalnih vlasti; smatra da također treba promicati sustav povrata trgovcima na malo, školama i radnim mjestima, gdje se mogu prikupiti velike količine dragocjenih odvojenih resursa, kako bi recikliranje bilo uspješnije. Postojeći primjeri uključuju mobitele i uloške za pisane;

33. smatra da bi svojim metodama sakupljanja otpada lokalne i regionalne vlasti za velike komade otpada trebale poticati načelo „plati koliko baciš” kao i mjere podizanja razine svijesti i detaljnijeg praćenja tokova otpada kako bi se spriječilo da se (plastični) otpad sve češće pali ili ostavlja na mjestima koja nemaju odgovarajuću tehničku opremu;

34. uviđa da postoje mogućnosti da se za svaki slučaj posebno razviju sustavi pologa i povrata. Povrat boca i druge ambalaže za piće pokazao se uspješnim u nekim državama članicama i nudi kvalitetan materijal za recikliranje. To bi moglo pružiti vrijednu alternativu u ruralnim područjima gdje odvojeno sakupljanje nije održivo. Lokalne i regionalne vlasti također mogu dodatno poticati sakupljanje plastike kao što je PET (polietilen tereftalat) putem Planova održivosti okoliša za velika javna događanja, osim ako postoje druga, ekološki prihvatljiva, rješenja umjesto PET boca;

Ekološki dizajn

35. smatra da je dizajn proizvoda ključan za smanjivanje otpada. Smatra da bi, budući da je trenutna direktiva za ekološki dizajn usmjerena na potrošnju vode i energije, revizija mogla proširiti njezin opseg i primjenu na druge plastične proizvode i uključiti uvjete za pripremu za ponovnu uporabu, borbu protiv ugrađene zastarjelosti, mogućnosti popravka i recikliranje te savjete za potrošače o trajnosti proizvoda (primjerice, „putovnicu proizvoda” koja bi pratila proizvod). Dizajn je važan za potrošače, ali i za vlasti koje su zadužene za otpad i upravljanje proizvodima na kraju njihovog životnog ciklusa. Dobar dizajn predmeta i njegovo pakiranje i rastavljanje trebaju predvidjeti i poboljšati mogućnosti recikliranja;

36. skreće pažnju na trend smanjivanja težine i pakiranja potrošačkih predmeta u vrećice (prelazak sa stakla ili metala na plastiku) što smanjuje troškove prijevoza i, time, emisiju ugljika; međutim, uviđa da bi se taj trend, iako svima donosi korist, mogao pokazati vrlo profitabilnim za proizvođače, ali na štetu lokalnih i regionalnih vlasti koje bi imale veće troškove zbog sakupljanja i obrade otpada;

37. u tom kontekstu smatra da bi trebalo smanjiti broj različitih vrsta plastike (razlike u sastavu) kako bi se omogućilo topljenje razvrstanih kompatibilnih plastika. To također zahtijeva da se na ambalaži i proizvodima jasno navede o kojoj se vrsti plastike radi kako bi se olakšalo njezino razvrstavanje; nadalje, plastike ne bi smjele sadržati postojeće organske onečišćujuće tvari (POP) ili kemikalije zabranjene Uredbom REACH;

38. smatra da će smjernice o održivom dizajnu proizvoda za cjelokupni životni ciklus, uključujući obradu nakon kraja životnog vijeka, pomoći korisniku razumjeti pravu vrijednost predmeta te će spriječiti nepotrebno trošenje određenih vrijednih resursa;

39. zalaže se za obvezni minimalni sadržaj recikliranog materijala u budućim revizijama dizajna, no razumije da određena upotreba predmeta u prehrambene i zdravstvene svrhe zahtijeva određene standarde materijala;

40. poziva na postupnu obustavu upotrebe opasnih tvari u plastici, kako u novim, tako i u recikliranim proizvodima, kako bi se smanjio rizik povezan s njihovom upotrebom i povećale mogućnosti recikliranja. Odbor podržava prijedlog iz Plana za Europu učinkovitih resursa prema kojem bi do 2020. godine sve tvari vrlo visokog rizika trebale biti uključene na popis kandidata Uredbe REACH, što bi omogućilo da se tim

plastičnim aditivima posveti pažnja. S tim u vezi, poziva da se posebna pažnja obrati na mikroplastiku i nanočestice koje predstavljaju nove probleme koji možda nisu pokriveni Uredbom REACH;

41. u kontekstu ekološkog dizajna, poziva da se posebna pažnja posveti 3D pisačima čiji bi razvoj mogao znatno utjecati na kvantitativnu i kvalitativnu proizvodnju plastičnog otpada;

Plastika za jednokratnu upotrebu

42. smatra da treba postojati kombinacija mjera za rješavanje problema kratkotrajnih plastičnih predmeta za jednokratnu upotrebu, uključujući odredbe koje će spriječiti njihovu uporabu i promicati predmete osmišljene za višekratnu uporabu. Neodgovorno odbačene prazne plastične vrećice i boce uništavaju okoliš i odraz su našeg društva u kojem se sve baca; osim što potiče ponovnu upotrebu, zabrana besplatnog dijeljenja plastičnih vrećica u brojnim je regijama imala pozitivne rezultate te bi je stoga trebalo uzeti u obzir;

43. smatra da dobrovoljne inicijative na nacionalnoj razini, uključujući i odgovornost trgovaca za povrat, mogu pomoći u prijenosu troškova rukovanja određenim plastičnim otpadom s vlasti nadležnih za otpad i okoliš na cijeli lanac vrijednosti. Takve mjere trebaju uključiti program edukacije potrošača;

44. smatra da je sustav povrata moguće potaknuti i proširiti na druga često posjećena mjesta (radna mjesta i škole često imaju ekvivalentne sustave manjeg opsega koji im pomažu prikupiti održivu količinu za reciklažu).

Biorazgradivost

45. izražava zabrinutost zbog činjenice da bi potrošače mogao obmanuti pojam „biorazgradiva” jer se takva plastika zapravo često razgrađuje samo u industrijskim objektima za kompostiranje na visokim temperaturama;

46. naglašava da je važno razlikovati razgradivo, biorazgradivo i kompostabilno. Ovi pojmovi često se pogrešno koriste kao sinonimi. Plastika može biti razgradiva, ali ne i biorazgradiva ili može biti samo kompostabilna;

47. smatra da sve oznake na proizvodima namijenjene potrošačima treba uskladiti i pojednostaviti. Međutim, zabrinut je zbog toga što su neki podaci zbunjujući ili obmanjujući i smatra da ih možda treba ukloniti. Informacije o odgovarajućim postupcima reciklaže i sadržaju recikliranog materijala trebale bi biti lako razumljive;

48. također izražava zabrinutost zato što bi pojam „plastika dobivena od bioloških sirovina” mogao podrazumijevati da se radi o plastici sigurnoj za okoliš, a biomasa koja se koristi u proizvodnji možda nije održiva ili zauzima zemljišta za prehrambenu uporabu; zagovara promicanje i poticanje istraživanja i razvoja na području bioplastike. Ovdje bi se više pažnje trebalo posvetiti dizajnu koji je pogodan za okoliš zbog, između ostaloga, sirovina (u što većoj mjeri dobivenih iz otpada), aditiva (ekološki ispravnih i sigurnih), mogućnosti popravka (lako se popravlja), recikliranja i razgradivosti;

49. stoga poziva da se u potpunosti primjene postojeće europske norme kompostiranja (industrijskog i onog u domaćinstvima), biorazgradivosti i razgradivosti, poput EN 13432, EN 14995, ali i da se provjeri njihova valjanost za odgovarajuće okoliše poput zemlje, mora i slatke vode, postrojenja za obradu otpadnih voda i anaerobnu probavu, kako bi se uspostavio europski sustav označavanja koji bi te tvrdnje vrlo jasno razlučio;

50. poziva na sklapanje međunarodnog sporazuma o zabrani uporabe razgradivih plastičnih mikrokuglica za kozmetičku upotrebu u pilingu za lice, pasti za zube i drugim proizvodima za osobnu upotrebu kako bi se spriječilo da ovaj relativno novi izvor onečišćenja uđe u prehrambeni lanac;

51. izražava zabrinutost zato što je plastika koja je označena kao „okso-razgradiva” samo okso-usitnjavajuća, a ne biorazgradiva, te postoji mogućnost da, tijekom usitnjavanja, plastične mikročestice ostanu u okolišu. Pokazalo se da, kada se uvede u postupak recikliranja, okso-usitnjavajuća plastika kontaminira i ugrožava kvalitetu recikliranog materijala. I tu postoji veliki broj dokaza zbog kojih bi trebalo pozvati na uvođenje zabrane okso-razgradive plastike dok daljnja istraživanja ne utvrde da ovi proizvodi imaju dodanu vrijednost;

Morski otpad

52. slaže se sa Zelenom knjigom da je „većina otpada koji se nalazi u našim morima i oceanima plastika” i to predstavlja ozbiljan globalni problem. Smatra da smanjenje količine plastike koja ulazi u morski okoliš mora biti prioritet za sve dionike u životnom ciklusu plastike;

53. prepoznaje potrebu za daljnjim istraživanjima kako bi se ispitali izvori, prijenos i pojave makroplastičnog i mikroplastičnog otpada u okolišu. Također je potrebno razumjeti utjecaj ovih mikroskopskih čestica na morski svijet;

54. poziva da se pojača praćenje i prikupljanje podataka kako bi se procijenio uspjeh ili neuspjeh pojedinih mjera i pomoglo u pronalaženju mogućih rješenja. Smatra da se specifičan cilj smanjenja morskog otpada može formulirati samo ako su dostupni točni podaci o stvarnoj količini morskog otpada;

55. zalaže se za dvosmjernu strategiju:

(a) strategiju na kopnu i obali kako bi se spriječio ulazak plastičnog otpada u vodeni okoliš;

(b) strategiju na moru kako bi se osiguralo odgovorno rukovanje otpadom tijekom aktivnosti na moru i oceanu.

Strategija na kopnu i obali oslanja se na gore spomenute mjere, a strategija na moru oslanja se na bolju provedbu MARPOL-a (Međunarodne konvencije o sprečavanju onečišćenja s brodova) i drugih konvencija;

56. preporučuje veću koordinaciju i provedbu politika između EU-a i Međunarodne pomorske organizacije (agencije Ujedinjenih naroda odgovorna za sigurnost plovidbe i sprečavanje onečišćenja mora s brodova);

57. uviđa da su Okvirnom direktivom o pomorskoj strategiji EU-a postavljeni ciljevi za morski otpad i da bi svi novi ciljevi trebali biti u skladu s postojećim ciljevima za otpad. Određeni ciljevi za plastiku mogu se razmatrati, ali svaki cilj treba biti specifičan, mjerljiv, dostižan, relevantan i vremenski određen (SMART), a ne samo usmjeren na smanjenje. Sada treba bolje provoditi postojeće zakonodavstvo o resursima i otpadu prema MARPOL-u;

58. priznaje ulogu lokalnih i regionalnih vlasti i njihovih partnera u podizanju svijesti. Znanje o širenju plastičnog otpada u riječni i morski okoliš preduvjet je za otklanjanje i smanjenje opsega problema. To može uključivati promicanje obrazovnih programa u školama, poticanje odgovornog ponašanja u turističkoj industriji i inicijative industrije plastike. Uvođenje europskih tjedana čišćenja ili sličnih inicijativa s odgovarajućim publicitetom proširilo bi svijest o problemu;

59. potiče lokalne i regionalne vlasti i njihove partnere da surađuju kako bi bolje usmjerili vrijedne inicijative čišćenja. Iako se u okviru obalnih akcija čišćenja te zahvaljujući kantama za smeće na plaži i sakupljalištima otpada, na plaži sakupi samo mali postotak otpada, na taj se način također pomaže u podizanju svijesti u lokalnim zajednicama. U ribarskoj industriji mogle bi se poticati kampanje da se na dane kad se ne lovi riba hvata otpad koji se onda može odložiti u najbližem pristaništu umjesto u polaznoj luci; u tom pogledu OR podržava planove Europske komisije da 2014. godine pokrene europski Dan čišćenja i spreman je razmisliti o suradnji na toj inicijativi;

60. smatra da lokalne i regionalne vlasti ne mogu same snositi troškove morskog otpada i poziva na veću suradnju na svim razinama upravljanja unutar država članica između odgovornih institucija, uprava za vode, lučkih uprava i industrije gospodarenja otpadom kako bi se pronašli isplativi načini sprečavanja ulaska plastičnog otpada u morski okoliš;

61. poziva na povećanje baze znanja putem programa koje podržava EU, poput Programa LIFE+ ili fondova EFRR-a, kako bi se istražio utjecaj plastičnog otpada na tlo i morski okoliš;

Zaključna napomena

62. poziva sve sudionike u industriji gospodarenja otpadom da kroz suradnju smanje učestalost i utjecaj plastike na okoliš i upotrebu sirovina i da prepoznaju potencijal plastike kao vrijednog resursa. To predstavlja izazov jer je plastika jeftina i raznovrsna i upotrebljiva na sve više različitih načina, ali njezina izdržljivost stvara trajni problem. Sve veće gomilanje plastičnog otpada u globalnom morskom okolišu poziva na uzbunu, iako je poznato da je većina tog nekontroliranog odlaganja nastala na kopnu. Plastični je otpad u bilo kojem okruženju neprihvatljiv!

Bruxelles, 8. listopada 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
